

DOI: 10.26693/jmbs04.02.242

УДК 37.093:616.314+611] – 043.5:378:005.6

Крамар С. Б., Горшкова А. Є.

ЗНАЧЕННЯ МІЖКАФЕДРАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-СТОМАТОЛОГІВ У СВІТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ISO 9001:2015

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», Дніпро, Україна

kramar.svetlana2017@gmail.com

У статті висвітлюються питання якісної підготовки фахівців-стоматологів, розглядаються можливості інтеграції між теоретичними і клінічними кафедрами та засоби її реалізації. Міжнародний стандарт системи менеджменту якості ISO 9001:2015 пропонує систематизувати роботу професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу відповідно до об'єктивізації оцінки атестаційної діяльності, стандартів атестації студентів і перевірки якості післядипломного навчання. Різноманітні форми роботи педагогів вузу із студентами розглядаються для поліпшення якості підготовки фахівця. Автори підкреслюють важливість урахування специфіки підготовки стоматологів на різних етапах роботи від планування до практичних заходів. Поглиблене викладання окремих тем, збільшення спеціальних тем на лекційних заняттях, участь практичних лікарів клінічних кафедр у роботі із студентами перших курсів, спільні наукові публікації теоретичних і клінічних кафедр та студентів молодших курсів дозволять впливати на поліпшення навчального процесу. Зустрічі студентів молодших курсів з фахівцями теоретичних факультетів і клініцистами, молодими вченими, студентами старших курсів будуть стимулювати першокурсників до вивчення теоретичних предметів, підвищувати їх мотивацію в оволодінні практичними навичками. Участь в студентських наукових конференціях сприятиме розвитку самонавчання студентів, розширенню їх світогляду, формуванню навичок публічної доповіді, самостійності, ініціативи в пошуку і розподілі знань, створення умов для гармонійного розвитку особистості студента.

Обговорення планування та організації навчального процесу для студентів стоматологів на міжкафедральних навчально-методичних засіданнях дозволить визначити найбільш актуальні теми, що вимагають більшої кількості навчальних годин.

Ключові слова: міжкафедральна інтеграція, якість підготовки, фахівці-стоматологи.

Вступ. Вимоги сьогодення до успішних фахівців в усьому світі зростають швидкими темпами: розвиток сучасних технологій, поява новітніх методів дослідження, інтеграція наук між собою та виникнення нанотехнологій підвищують вимоги до молоді, яка набуває ту чи іншу освіту. Впровадження системи менеджменту якості є стратегічним рішенням організації, яке може допомогти покращити її результативність і здібність незмінно постачати продукти і послуги, відповідно вимогам споживача та законодавчим та нормативним вимогам. На сучасному етапі розвитку вузівської підготовки фахівців найбільш важливе значення надається якості випускників спеціалістів. Система управління якістю за міжнародним стандартом ISO 9001:2015 передбачає плановану роботу професорсько-викладацького складу вузів у напрямку об'єктивізації оцінки атестаційних заходів, стандартизації оцінювання студентів та контролю якості підготовки випускників. Оцінка результативності роботи по якості підготовки продукту, який вуз випускає, передбачає ряд обов'язкових документів: дані задоволеності споживачів (анкети, звіти про аналіз задоволеності споживачів); перелік методів вимірювання, моніторингу та аналізу; журнали результатів перевірки якості знань, навичок та вмінь студентів (журнали викладачів, індивідуальні плани практичної підготовки, результати сесії); результати складання іспитів КРОК-1 та КРОК-2. Система управління якістю також передбачає перелік критеріїв результативності процесів підготовки [1] серед них – абсолютна успішність та якісна успішність студентів, які добре знайомі та часто використовуються для аналізу оцінки підготовки студентів. Але ISO додає ще два способи оцінки якості – це критерії контролю та критерії результативності, як можуть допомогти кафедрам об'єктивно оцінити заходи їх роботи. Система ISO підкреслює, що випуск якісного продукту це відповідальність усього колективу і кожного працівника окремо. Підготовка кваліфікованого фахівця у вищій школі виглядає як

поетапний, покроковий процес. Теоретичні кафедри приймають абітурієнтів та розпочинають їх підготовку. Від зусиль кафедр початкових курсів залежить якість продукту, який отримують клініко-теоретичні кафедри, а в подальшому кафедри клінічного профілю. Таким чином виникає потреба в координації зусиль кафедр різного рівня підготовки. «Учитывая современную тенденцию развития образования, влекущие за собой рост требований к квалификации и компетенциям специалистов, профессионально-психологическая подготовленность будущего врача и профессионально-педагогическая компетентность самих преподавателей вуза являются залогом высокого качества медицинских услуг. Поэтому межкафедральную интеграцию можно рассматривать как главное условие выполнения этих задач – повышение качества медицинского образования, обеспечиваемое внедрением новых форм обучения и информационных технологий» [3].

Основна частина. Міжкафедральна інтеграція завжди займала важливе місце у підготовці якісних фахівців [2]. Підготовка фахівців-стоматологів вирізняється деякою специфікою. Теоретичні кафедри, які працюють із студентами першого-другого курсів, такі як анатомія людини, гістологія, кафедра мовної підготовки та латинської мови приділяють поглиблену увагу окремим спеціальним темам, які важливі для підготовки стоматологів. Для підготовки студентів стоматологічного факультету на усіх кафедрах початкових курсів існують окремі робочі програми, які затверджені на рівні ЦМК ДЗ «ДМА МОЗ України», робочі плани, навчальні посібники та навчально-методичні розробки. Планування та організація навчального процесу для студентів стоматологів потребує обговорення на міжкафедральних методичних засіданнях для з'ясування тем, які найбільш актуальні, яким потрібно приділити більшу кількість навчальних годин. Наприклад, тема «Розвиток та будова зубів» розглядаються як на кафедрі анатомії людини, так і на кафедрі гістології. Кафедра мовної підготовки може поглиблено надавати термінологію за цією темою. Клінічні аспекти морфології зубів, такі як клінічна коронка, клінічний корінь, сучасні класифікації дентину, визначення періодонту та пародонту, сучасні записи формули зубів це теми, які виносяться на обговорення на лекційних заняттях з анатомії людини. Теми лекційних занять з анатомії людини «Розвиток зябрових дуг. Похідні зябрових дуг. Розвиток черепа в онтогенезі. Аномалії розвитку черепа», «Розвиток головного відділу зародка. Вади та аномалії розвитку голови», «Анатомія зубо-щелепного апарату людини», «Анатомічна характеристика черепних нервів», «Розвиток серця та

артеріальних судин голови та шиї. Особливості кровопостачання голови та шиї» викликають зацікавленість студентів-стоматологів, обговорення між лектором та слухачами в процесі заняття та будують теоретичну базу для майбутніх фахівців. Але необхідно показати клінічну актуальність цих знань. Зацікавленість молоді в опануванні теоретичних наук можуть підтримати клінічні стоматологічні кафедри. Спільні засідання студентських наукових товариств теоретичних кафедр та колег клініцистів, молодих вчених, студентів старших курсів будуть спонукати «першачків» більш наполегливо працювати над теоретичними дисциплінами, підвищати їх вмотивованість в опануванні теоретичних знань. Участь у студентських наукових конференціях сприяє розвитку самостійності студента, розвиває світогляд, дає навички публічних виступів, вчить студентів крок за кроком оволодівати різними рівнями своєї освіти, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань, створенні умов для гармонійного розвитку особистості студента зацікавлено та вмотивовує студента.

З метою закріплення та поглиблення їх знань, професійних умінь та навичок; сприяння формуванню у студентів практичної зацікавленості опрацювання та засвоєння навчального матеріалу є сенс разом з клінічними кафедрами планувати індивідуальну роботу студентів молодших курсів з урахуванням їх підготовки та можливостей. Це можуть бути виготовлення препаратів зубів з різних сучасних матеріалів, або макетів щелеп з контрофорсами та інші цікаві практичні роботи. Виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін сприяють розвитку у студентів мотивації до навчання й поглибленню професійних наукових і практичних інтересів студентів, сприяють формуванню професійних якостей, розвитку знань, умінь та навичок майбутніх фахівців.

Сприяють формуванню у студентів культури розумової праці і спільні публікації з фахівцями теоретичних і клінічних кафедр, огляд сучасної наукової літератури, пошук інформаційних джерел за темою статті, аналіз інформаційних джерел це той невеликий перелік роботи, яку може виконати студент під керівництвом фахівця [4]. Опанування навичок роботи з літературою є важливим моментом для подальшої самоосвіти. Визначення з важливістю класифікації інформації, з її послідовним переказом стане в нагоді при роботі з пацієнтами та колегами.

Заключення. Міжкафедральна інтеграція надає можливість поліпшення навчального процесу та впливає на якість підготовки фахівців-стоматологів. Потрібно розвивати та застосовувати між кафедральну інтеграцію в наступних напрямках:

- міжкафедральні методичні засідання для планування та обговорення тем, спеціальних для студентів стоматологів;
- міжкафедральні засідання студентських наукових товариств теоретичних та клінічних кафедр;
- спільні наукові публікації студентів молодших курсів та фахівців теоретичних та клінічних кафедр;
- планування та виконання індивідуальної роботи студентів молодших курсів разом з викладачами теоретичних і клінічних кафедр;
- участь у студентських наукових та наукопрактичних конференціях.

Перспективи подальших досліджень - спільними зусиллями кафедр підвищити мотивацію студентів для засвоєння теоретичної бази клінічних дисциплін.

References

1. Systema upravlinnya yakisty za mizhnarodnymy standartamy ISO 9001:2015. Available from: <http://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf>
2. Kuzmynskyy AI. *Pedagogyka vyshchoyi shkoly*. Navch posib. K: Znannya; 2005. 486 p.
3. Danylyna TF, Fomyina TK, Kolesova TV, Naumova VN, Derevyanchenko SP, Denysenko LN, Zhydovynov AV. Mezhhafedralnaya yntegratsyya kak ynstrument osvoenyia zarubezhnymy studentamy professyonalnykh navykov po stomatologyy. *Sovremennye problemy nauky u obrazovanyia*. M; 2015. № 4. Available from: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=20416>
4. Prykhodko VV. *Strategiya reformy natsionalnoyi vyshchoyi shkoly*. Monografiya. Dnipropetrovsk: Zhurfond; 2014. 460 p.

УДК 37.093:616.314+611] – 043.5:378:005.6

ЗНАЧЕНИЕ МЕЖКАФЕДРАЛЬНОЙ ИНТЕГРАЦИИ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ-СТОМАТОЛОГОВ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ПО МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ ISO 9001:2015

Крамар С. Б., Горшкова А. Е.

Резюме. В статье освещаются вопросы качества подготовки специалистов-стоматологов, рассматриваются возможности интеграции между теоретическими и клиническими кафедрами и способы ее реализации. Международный стандарт системы менеджмента качества ISO 9001:2015 предлагает систематизировать работу профессорско-преподавательского состава высшего учебного заведения в соответствии с объективизацией оценки аттестационной деятельности, стандартов аттестации студентов и проверки качества последипломного обучения. Разнообразные формы работы педагогов вуза со студентами рассматриваются для повышения качества подготовки специалистов. Авторы подчеркивают необходимость учитывать специфику подготовки стоматологов на разных этапах работы от планирования до практических мероприятий. Углубленное изложение отдельных тем, увеличение специальных тем на лекционных занятиях, участие практических врачей клинических кафедр в работе со студентами первых курсов, совместные научные публикации теоретических и клинических кафедр и студентов младших курсов позволят влиять на улучшение учебного процесса. Встречи студентов младших курсов со специалистами теоретических факультетов и клиницистами, молодыми учеными, студентами старших курсов будут стимулировать первокурсников к изучению теоретических предметов, повышать их мотивацию в овладении практическими навыками. Участие в студенческих научных конференциях будет способствовать развитию самообучения студентов, расширению их мировоззрения, формированию навыков публичного доклада, самостоятельности, инициативе в поиске и распределении знаний, созданию условий для гармоничного развития личности студента.

Обсуждение планирования и организации учебного процесса для студентов стоматологов на межкафедральных учебно-методических заседаниях позволит определить наиболее актуальные темы, требующие большего количества учебных часов.

Ключевые слова: межкафедральная интеграция, качество подготовки, специалисты-стоматологи.

UDC 37.093:616.314+611] – 043.5:378:005.6

The Importance of Inter-Department Integration for Training Dental Professionals according to the International Standards of Quality Management System ISO 9001: 2015

Kramar S. B., Horshkova A. E.

Abstract. The article considers the quality issues of dental specialists training, possibilities of integration between theoretical and clinical departments and ways of its implementation.

The international standard ISO 9001:2015 quality management system proposes systematic work of the higher educational establishment academic staff according to objectification of the certification activities assessment, grading standards of students and quality check-up of post-graduate training. Different forms of high school teachers' work with students are considered to improve specialists training quality. Authors emphasize the necessity to take into consideration the specificity of dentists training on different stages of work from planning to practical activities. Detailed covering of certain themes, expanding specific themes during lectures, clinical department practitioners' work with first year students, joint scientific publications of theoretical and clinical departments and junior students allow influencing on improvement of the academic process. Clinical dental departments can support youth interest in mastering the theoretical sciences.

The meetings of student scientific societies with specialists from theoretical departments and clinicians, young scientists, senior students will stimulate first-year students to work harder at theoretical subjects, increase their motivation in mastering of theoretical knowledge. Participating in student scientific conferences will develop students self-studying, widen their world view will give public report skills, learn students to gain different levels of their education step by step, independence, initiative in search and deposition of knowledge, create conditions for harmonic development of student personality.

The planning and organization of the educational process for students of dentistry needs to be discussed at inter-departmental methodological meetings to find out the topics that are most relevant, which require a greater amount of study hours. For example, the topic "Development and structure of teeth" is taught by both the Department of Human Anatomy, and the Department of Histology.

It is necessary to plan individual work for junior students taking into consideration their preparation and abilities together with clinical departments in order to consolidate and deepen students knowledge, professional skills and abilities to form practical interest in mastering and gaining of teaching material in students. For example, it can be making teeth preparations of different modern materials or either jaw models with buttresses or other interesting practical work. Fulfilling individual tasks on academic subject will stimulate the development of student motivation to their study and deepening professional scientific and practical student interest, it will also form professional skills, knowledge, abilities of future specialists.

The inter-department integration stimulates forming the intellectual culture work in students and joint publications with specialists of the theoretical and clinical department. Review of modern scientific literature, search for information sources on the article subject, information sources analysis are a short list of works that a student can do under supervising of a specialist. Mastering the literature review is important for further for self-education. It is necessary to determine the importance of information classification, its consequent presentation that will be useful for working with patients and colleagues.

Keywords: inter-department integration, quality of training, dental specialists.

The authors of this study confirm that the research and publication of the results were not associated with any conflicts regarding commercial or financial relations, relations with organizations and/or individuals who may have been related to the study, and interrelations of coauthors of the article.

Стаття надійшла 25.01.2019 р.

Рекомендована до друку на засіданні редакційної колегії після рецензування